

Zaščiteni odjemalci in njihova poraba plina v letu 2020

Maribor, september 2021

Kazalo vsebine

1	Uvod.....	2
2	Zaščiteni odjemalci	2
3	Poraba plina zaščitenih odjemalcev v Republiki Sloveniji	2
3.1	Zaščiteni odjemalci brez distributerjev toplote	2
3.2	Odjemalci toplote za daljinsko ogrevanje.....	4
3.3	Skupna poraba zaščitenih odjemalcev	5
3.4	Medletna primerjava porabe zaščitenih odjemalcev	6

1 UVOD

Agencija za energijo (v nadaljevanju agencija) letno ugotavlja porabo plina, ki ga porabijo zaščiteni odjemalci. Od operaterjev distribucijskih sistemov in distributerjev toplote za daljinsko ogrevanje je pridobila podatke o porabi plina skupaj z njihovimi ocenami porabe plina za oskrbo zaščitenih odjemalcev v preteklem letu. V dokumentu so navedeni in komentirani podatki o porabi zaščitenih odjemalcev v letu 2020. Pri tem je z analizo in preverjanjem pridobljenih podatkov ugotovila nekaj napak in popravila podatke tudi za leto 2019.

2 ZAŠČITENI ODJEMALCI

Status zaščitenega odjemalca se v letu 2020 ni spremenil, določen je v 168. členu Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 60/19 in 65/20):

»168. člen

(zaščiteni odjemalci)

(1) *Zaščiteni odjemalci iz 5. točke 2. člena Uredbe 2017/1938/EU so poleg gospodinjskih odjemalcev, ki so priključeni na distribucijski sistem, tudi:*

- *distributerji toplote za daljinsko ogrevanje v napravah, ki ne morejo preiti na drugo gorivo oziroma vir toplote kot zemeljski plin, če dobavljajo toploto gospodinjskim odjemalcem in osnovnim socialnim službam, razen izobraževalnih ali javnoupornih služb;*
- *osnovne socialne službe, ki so priključene na distribucijski ali prenosni sistem zemeljskega plina in niso izobraževalne ali javnoupornne službe.*

(2) *Osnovne socialne službe iz prejšnjega odstavka so izvajalci zdravstvene dejavnosti, dijaški in študentski domovi ter izvajalci socialnovarstvenih storitev institucionalnega varstva, vsi s stalno ali začasno nastanitvijo varovancev, ter zapori.*

(3) *Solidarnostno zaščiteni odjemalci iz 6. točke 2. člena Uredbe 2017/1938/EU so zaščiteni odjemalci iz prvega odstavka tega člena.«*

3 PORABA PLINA ZAŠČITENIH ODJEMALCEV V REPUBLIKI SLOVENIJI

3.1 ZAŠČITENI ODJEMALCI BREZ DISTRIBUTERJEV TOPLOTE

Med zaščitene odjemalce spadajo gospodinjski odjemalci, izvajalci zdravstvene dejavnosti z nastanitvenimi prostori, dijaški in študentski domovi, izvajalci socialnovarstvenih storitev institucionalnega varstva s stalno ali začasno nastanitvijo

varovancev in zapori. Distributerji toplote za daljinsko ogrevanje so obravnavani v naslednjem poglavju.

Tabela 1 povzema količine plina, ki so jih v letu 2020 porabili zaščiteni odjemalci brez distributerjev toplote. Število odjemnih mest plina vključuje tudi kotlovnice, ki uporabljajo plin za ogrevanje večstanovanjskih zgradb. Na kotlovnice je priključenih 19.133 oskrbovalnih enot vseh zaščitenih odjemalcev. Pri porabljenih količinah plina so upoštevana le odjemna mesta, vključno s kotlovniciami, ki ne morejo preiti na uporabo nadomestnega goriva. Poraba plina za oskrbo zaščitenih odjemalcev, priključenih na kotlovnice z možnostjo prehoda na alternativno gorivo, je bila zanemarljivo majhna, znašala je le 7,2 MWh.

Zaščiteni odjemalci plina	Število odjemnih mest	Število kotlovnice	Količine plina, distribuirane na odjemna mesta ZO [MWh]	Delež količin [%]
Gospodinjiski odjemalci	120.803	615	1.271.158	92,5
Izvajalci zdravstvene dejavnosti	59	2	23.570	1,7
Dijaški in študentski domovi	28	2	18.345	1,3
Izvajalci socialnovarstvenih storitev	196	4	59.867	4,4
Zapori	2	0	1.943	0,1
Skupaj	121.088	623	1.374.882	100

Tabela 1: Število zaščitenih odjemalcev in poraba plina v letu 2020 brez distributerjev toplote

V Tabelah 1 in 2 so zajeti izvajalci zdravstvene dejavnosti z nastanitvenimi prostori. Izvajalci socialnovarstvenih storitev vključujejo le izvajalce socialnovarstvenih storitev institucionalnega varstva s stalno ali začasno nastanitvijo varovancev. Obe omejitvi sta posledici definicije zaščitenih odjemalcev.

Med zaščitenimi odjemalci, priključenimi na plinovodna omrežja, so daleč največ plina porabili gospodinjiski odjemalci, in sicer več kot 92 %.

V tabeli se oceni števila in količine plina za gospodinjiske odjemalce nekoliko razlikujejo od uradnih podatkov, objavljenih v Poročilu o stanju na področju energetike v letu 2020. Tam objavljena podatka za število in porabo gospodinjiskih odjemalcev sta 121.616 in 1.175 GWh. Razlika je predvsem posledica tega, da so vir podatkov za to poročilo dobavitelji zaščitenim odjemalcem, za drugo poročilo pa operaterji sistemov. Razlika pri skupni porabi znaša okoli 8 %. Za potrebe tega poročila, pri katerem ocenjujemo porabo zaščitenih odjemalcev, strukturo te porabe in deleže posameznih vrst zaščitenih odjemalcev, je zaradi konsistentnosti z vsemi drugimi ocenami dobaviteljev zaščitenim odjemalcem uporabljena vrednost iz Tabele 1.

Med zaščitene odjemalce po definiciji ne spadajo izvajalci zdravstvenih dejavnosti brez nastanitvev. Takih odjemalcev je bilo v letu 2020 247, od tega 16 priključenih na kotlovnice, porabili so 22.201 MWh plina, od tega kotlovnice 3.971 MWh.

Agencija je med preverjanjem podatkov ugotovila tudi nekaj napak v podatkih za leto 2019, ki so jih poročali distributerji toplote. Popravljenе vrednosti najdemo v poglavju 3.4 Medletna primerjava porabe zaščitene odjemalcev, tudi za podatke o številu in porabi gospodinjskih odjemalcev v tem poglavju velja prej navedeno za Tabelo 1.

3.2 ODJEMALCI TOPLOTE ZA DALJINSKO OGREVANJE

Zaščiteni odjemalci plina so tudi distributerji toplote za daljinsko ogrevanje v obsegu, kolikor dobavljajo toploto gospodinjskim odjemalcem in osnovnim socialnim službam, ki niso izobraževalne niti javnoupravne službe (v nadaljevanju osnovne socialne službe). Na distribucijske sisteme toplote so priključeni tudi drugi odjemalci, ki se jim poraba večinoma ne meri.

Količine plina, ki jih porabijo distributerji toplote v delu, v katerem so zaščiteni odjemalci, lahko le ocenimo. Ocenjena poraba plina v letu 2020 pri proizvodnji toplote za oskrbo gospodinjskih odjemalcev in osnovnih socialnih služb temelji na ocenah distributerjev toplote in je zbrana v Tabeli 2.

Odjemalci toplote za daljinsko ogrevanje	Število odjemnih mest	Ocenjena letna poraba plina pri proizvodnji toplote za oskrbo odjemalcev [MWh]	Delež količin [%]
Gospodinjski odjemalci	14.939	257.614	87,5
Izvajalci zdravstvene dejavnosti	104	15.090	5,1
Dijaški in študentski domovi	47	6.690	2,3
Izvajalci socialnovarstvenih storitev	82	15.147	5,1
Zapori	1	0	0,0
Skupaj	15.173	294.541	100,0

Tabela 2: Število odjemalcev toplote in ocenjena poraba plina za proizvodnjo toplote za te odjemalce v letu 2020

Med odjemalci toplote za daljinsko ogrevanje je bila velika večina plina porabljenā za proizvodnjo toplote za gospodinjske odjemalce, katerih delež je malo manj kot 87 %.

Med gospodinjskimi odjemalci jih je velika večina, kar 13.783, v večstanovanjskih stavbah, zanje je bilo porabljenega 257.305 MWh plina oziroma 84,8 % vsega plina.

3.3 SKUPNA PORABA ZAŠČITENIH ODJEMALCEV

V Tabeli 3 je prikazana primerjava med porabo posameznih vrst odjemalcev plina in njihovi deleži v celotni porabi plina v Sloveniji leta 2020.

Odjemalci	Ocenjena letna poraba plina [MWh]	Delež količin [%]
Vsi odjemalci plina ¹	9.621.000	100,0
Odjemalci plina brez zaščitene odjemalcev	7.942.652	82,6
Zaščiteni odjemalci	1.678.348	17,4
Gospodinjski odjemalci plina	1.271.158	13,2
Drugi zaščiteni odjemalci plina ²	103.724	1,1
Distributerji toplote	303.466	3,2
Gospodinjski odjemalci toplote	257.614	2,7
Drugi odjemalci toplote	36.927	0,4

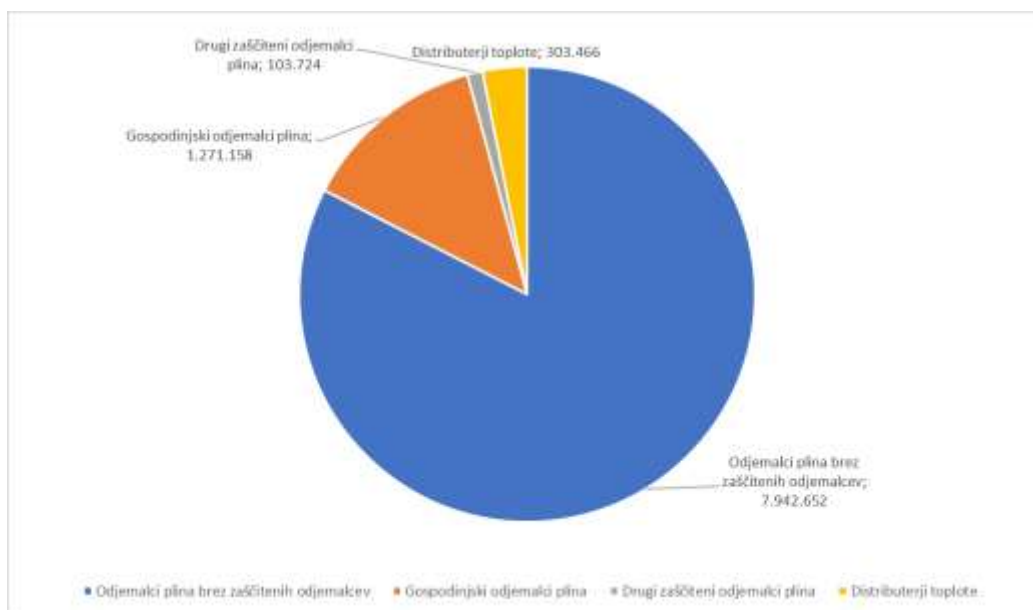
Tabela 3: Poraba plina in količinski deleži zaščitene odjemalcev glede na celotno porabo plina v letu 2020

Tabela 3 jasno kaže, da je bil v Sloveniji delež zaščitene odjemalcev v letu 2020 pod 18 % in da imajo med njimi največji delež gospodinjski odjemalci plina. V primerjavi z odjemalci plina v drugih državah EU imamo v Sloveniji zelo nizek delež odjemalcev toplote za daljinsko ogrevanje, ki pri proizvodnji toplote uporablja plin. Vsota porabe gospodinjskih odjemalcev toplote in drugih odjemalcev toplote je 294.541 MWh, kar je ocena distributerjev toplote. Ocena dobaviteljev plina, oddanega distributerjem toplote za proizvodnjo plina, je navedena v Tabeli 3 in se glede na oceno distributerjev toplote razlikuje za manj kot 3 %.

Za ilustracijo so podatki o porabi vseh odjemalcev plina in zaščitene odjemalcev brez podrobnejše delitve odjemalcev toplote iz Tabele 3 grafično predstavljeni na Sliki 1.

¹ Skupna poraba plina v Sloveniji, vir: Poročilo o stanju na področju energetike v Sloveniji v letu 2020, str. 150 in 151

² Med te niso všteti distributerji toplote za daljinsko ogrevanje.

Slika 1: Poraba vseh in zaščitnih odjemalcev plina [MWh] v letu 2020

3.4 MEDLETNA PRIMERJAVA PORABE ZAŠČITENIH ODJEMALCEV

Porabo plina za oskrbo zaščitnih odjemalcev v letih 2020, ki je podana v tabelah v prejšnjih poglavjih, primerjamo z ocenjeno porabo v letu 2019. Pri preverjanju podatkov o porabi plina v letu 2020 so bili popravljeni tudi podatki o porabi plina za leto 2019, ki so bili objavljeni v poročilu agencije Zaščiteni odjemalci in njihova poraba plina v letu 2019. Tabele z medletnimi primerjavami vsebujejo popravljene podatke za leto 2019.

Poraba zaščitnih odjemalcev plina brez distributerjev toplote	Ocenjena letna poraba plina [MWh]	Ocenjena letna poraba plina [MWh]	Razlika v porabi (2020 – 2019) [MWh]	Razlika v [%]
	2020	2019		
Gospodinjski odjemalci	1.271.158	1.210.570	60.587	5,0
Izvajalci zdravstvene dejavnosti	23.570	19.985	3.585	17,9
Dijaški in študentski domovi	18.345	10.751	7.594	70,6
Izvajalci socialnovarstvenih storitev	59.867	53.969	5.898	10,9
Zapori	1.943	2.538	-596	-23,5
Skupaj	1.374.882	1.297.814	77.068	5,9

Tabela 4: Porabljene količine plina za oskrbo zaščitnih odjemalcev plina brez distributerjev toplote v letu 2020 v primerjavi z letom 2019

Poraba plina za zaščitene odjemalce brez distributerjev toplote se je v letu 2020 povečala v primerjavi z letom 2019 za skoraj 6 %, k čemur so največ prispevali gospodinjski odjemalci. Njihov odjem je zelo odvisen od zunanjih temperatur, ki so glavni razlog za te spremembe.

Poraba distributerjev toplote	Ocenjena letna poraba plina [MWh] 2020	Ocenjena letna poraba plina [MWh] 2019	Razlika v porabi (2020 – 2019) [MWh]	Razlika v [%]
Gospodinjski odjemalci	257.614	259.899	-2.285	-0,9
Izvajalci zdravstvene dejavnosti	15.090	15.060	30	0,2
Dijaški in študentski domovi	6.690	6.694	-4	-0,1
Izvajalci socialnovarstvenih storitev	15.147	16.409	-1.262	-7,7
Zapori	0	0	0	0,0
Skupaj	294.541	298.062	-3.521	-1,2

Tabela 5: Porabljene količine plina za oskrbo odjemalcev toplote v letu 2020 v primerjavi z letom 2019

Poraba distributerjev toplote je poraba plina za proizvodnjo toplote za daljinsko ogrevanje, pri kateri se uporablja plin in ne morejo preiti na drug vir, in se računa za odjemalce toplote, kakor so navedeni v tabeli.

Distributerji toplote so popravili podatke o porabi plina za leto 2019 na vrednosti v Tabeli 5. Njihovo oceno skupne porabe vseh vrst odjemalcev v Tabeli 5 za posamično leto primerjamo s skupno količino plina, oddano distributerjem toplote za posamično leto, ki je podana v Tabeli 6 (Distributerji toplote). Razlika med to vrednostjo in vsoto iz Tabele 5 za posamično leto kaže na natančnost ocen, ki je dobra. Pri vrednostih za obe leti je navedena razlika znašala okoli 3 %.

Odjemalci	Ocenjena letna poraba plina 2020 [MWh]	Ocenjena letna poraba plina 2019 [MWh]	Razlika med 2020 in 2019 [MWh]	Razlika med 2020 in 2019 [%]
Vsi odjemalci plina	9.621.000	9.652.000	-31.000	-0,3
Odjemalci plina brez zaščitene odjemalcev	7.942.652	8.046.949	-104.297	-1,3
Zaščiteni odjemalci	1.678.348	1.605.051	73.297	4,6

Tabela 6: Poraba plina v letu 2020 v primerjavi z letom 2019

Tabela 6 kaže medletno primerjavo treh najpomembnejših podatkov o porabi plina. Skupna poraba vseh odjemalcev plina se je leta 2020 v primerjavi z letom 2019 znižala za 0,3 %, skupna poraba vseh zaščiteneh odjemalcev pa zvišala za malo manj kot 5 %. Razlog za to je predvsem potek temperatur, ki so bile razmeroma nizke dlje kot leto prej. Za obe leti je tudi veljala ista definicija zaščiteneh odjemalcev.